

Dosarul nr. 3r-343/20

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – T. Avasiloaie

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc

DECIZIE

25 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă
de către Viorel Coliban împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la
recunoașterea ca fiind ilegală decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale
Botanica, mun. Chișinău nr. 12930 din 28.03.2019 și răspunsul la cererea prealabilă
a Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-971/19 din 07.05.2019, obligarea la
stabilirea și plata alocației nominale de stat pentru merite deosebite din 01.05.2006
în mărime de 500 lei lunar, repararea prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei și
a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 3000 lei,

împotriva încheierii din data de 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,
prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Casa Națională de Asigurări
Sociale, împotriva hotărârii din 16 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Rîșcani din motivul că apelul motivat nu a fost depus în termenul prevăzut de lege,

constată:

La 30 mai 2019 Viorel Coliban a înaintat acțiune în contencios administrativ
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat recunoașterea
ca fiind ilegale răspunsul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica, mun.
Chișinău nr. 2019/94/1/12095 din 28.03.2019, răspunsul Casei Naționale de
Asigurări Sociale nr. C-971/19 din 07.05.2019, obligarea Casei Naționale de
Asigurări Sociale să stabilească și să efectueze plata alocației nominale de stat pentru
merite deosebite față de stat, începând cu data de 01.05.2006 în mărime de 500 lei
lunar, repararea prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei și încasarea cheltuielilor
pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 3000 lei.

Prin hotărârea din data de 16 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Rîșcani s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către Viorel
Coliban. S-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica, mun.
Chișinău nr. 12930 din 28.03.2019 (în baza cererii nr. 12095 din 20.03.2019) și
răspunsul la cererea prealabilă a Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-971/19
din 07.05.2019 ca fiind ilegale. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-
i stabilească, să-i calculeze și să-i achite lui Viorel Coliban, începând cu 01 mai 2006

alocația nominală de stat pentru merite deosebite față de stat pentru ordinul „Steaua Roșie” a fostei URSS, în temeiul art. 21 alin. (1) lit. a), b) și art. 22 alin. (1) lit. d) din Legea cu privire la veterani nr. 190 din 08 mai 2003. S-a încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Viorel Coliban suma de 3000 lei cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice. În rest acțiunea s-a respins. (f.d. 48, 55-57)

La 12 mai 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca fiind neîntemeiată. (f.d. 52-54)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 07 octombrie 2020 a declarat inadmisibil apelul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 16 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani ca urmare a depunerii motivării apelului după expirarea termenului prevăzut de lege. (f.d. 75-77)

Împotriva încheierii instanței de apel, la data 04 noiembrie 2020 a depus recurs Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii cu emiterea unei noi decizii, prin care a restitui cauza la Curtea de Apel Chișinău la etapa examinării cererii de apel.

În motivarea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că la 10 iunie 2020 a recepționat hotărârea motivată a instanței de fond, după care a încercat să depună la Curtea de Apel Chișinău apelul motivat, însă i s-a refuzat înregistrarea din motiv că dosarul nu era înregistrat în instanța de apel, totodată i s-a propus să aștepte notificarea de la Curtea de Apel Chișinău, prin care i se va acorda un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Însă o careva notificare de la instanța de apel nu a parvenit, deși până la data de 15 martie 2020 recurenta a recepționat mai multe notificări de la Curtea de Apel Chișinău, prin care se acorda termen pentru lichidarea neajunsurilor, dar ulterior instanța de apel a schimbat practica fără a anunța prin comunicat informativ justițiabilii despre acest fapt. Înregistrarea dosarelor pe portalul electronic <https://cac.instante.justice.md> nu constituie o notificare prin prisma normelor juridice reiterate. Consideră recurenta că ar fi benevenit ca instanțele să creeze o practică unică în vederea recepționării cererilor de apel, ceea ce crează o confuzie și o derutare în acțiunile părților care ulterior le sunt lezate drepturile procesuale ale acestora, încălcându-se dreptul la apărare garantat și la un proces de judecată echitabilă.

Totodată, a indicat că până la data de 15 martie 2020 instanța de apel a creat o practică judiciară prin expedierea notificărilor pentru a prezenta apelul motivat cu indicarea numărului dosarului, a judecătorului și alte chestii de procedură, ca ulterior, începând cu 15 mai 2020 să fie modificată practica judiciară, fără a anunța justițiabilii. În asemenea circumstanțe, instanța de apel urma să emită un comunicat informativ sau/ori un aviz consultativ despre modificarea practicii judiciare în ordinea de apel.

Examinând recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din considerentele ce succed.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Potrivit art. 243 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care declară recursul inadmisibil.

Articolul 242 din Codul administrativ stipulează că recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată, care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată, care a emis încheierea contestată, transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Din materialele dosarului rezultă că Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 07 octombrie 2020 a declarat inadmisibil apelul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 16 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani ca urmare a depunerii motivării apelului după expirarea termenului prevăzut de lege. (f.d. 75-77)

Este cert și faptul că încheierea din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată prin intermediul poștei electronice la adresa de e-mail a Casei Naționale de Asigurări Sociale – jurist@cnas.gov.md, la data de 12 octombrie 2020 (f.d. 78, 79), care este un mijloc adecvat de notificare și se consideră ca fiind efectuat la data expedierii.

Conform articolului 63 din Codul administrativ, (1) calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 din Codul civil. (2) Dacă o autoritate publică trebuie să efectueze prestații doar pentru o anumită perioadă de timp, atunci această perioadă expiră în ultima zi a ei, chiar și atunci când aceasta este o zi de sâmbătă, duminică sau o zi liberă stabilită prin lege.

La rândul său, articolul 385 alin. (1) din Codul civil indică dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Articolul 389 din Codul civil prevede că dacă ultima zi a termenului este o zi de duminică, de sâmbătă sau o zi care, în conformitate cu legea în vigoare, la locul executării obligației este zi de odihnă, termenul expiră în următoarea zi lucrătoare.

Coroborând normele legale precitate, Colegiul a conchis că, în condițiile speței, termenul de procedură de 15 zile instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de a ataca în ordine de recurs încheierea din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a început să curgă din ziua imediat următoare datei notificării actului judecătorec de dispoziție – 13 octombrie 2020, iar data limită de depunere a recursului fiind ziua de 27 octombrie 2020, ora 24.00.

Însă, ignorând prevederile legale ce guvernează procedura de exercitare a căii de atac în ordine de recurs în secțiunea I, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus la 04 noiembrie 2020 la Curtea de Apel Chișinău recurs motivat împotriva încheierii din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău. (f.d. 83-86).

Studiind cererea de recurs, Colegiul constată că Casa Națională de Asigurări Sociale nu a invocat niciun motiv plauzibil, care ar justifica imposibilitatea sa de a

face uz în interiorul termenului legal de dreptul procedural de a contesta actul judecătoresc de dispoziție emis de Curtea de Apel Chișinău la 07 octombrie 2020.

Respectiv, depunând recursul la 04 noiembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a omis termenul legal de declarare a recursului, deși trebuia să dea dovadă de diligență și un rol activ față de cauza de contencios administrativ în care este implicat.

La caz, este notabil că certitudinea legală impusă regulilor procedurii de contencios administrativ, în calitate de condiție sine qua non a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurentului, cât și ale intimatului, astfel încât instanța de contencios administrativ, nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

Imperioasă speței este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume, să garanteze securitatea juridică, fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu, care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu c. României, cauza Marckx c. Belgiei).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în cauza Ponomaryov c. Ucrainei că, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În această ordine de idei, corelând circumstanțele faptice constatate și expuse supra cu normele legale precitate, instanța de recurs trage concluzia că, la depunerea recursului împotriva încheierii din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a respectat prevederile articolului 242 din Codul administrativ.

Din considerentele menționate și având în vedere că Casa Națională de Asigurări Sociale nu a respectat prevederile articolului 242 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva încheierii din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Conform articolelor 195, 230 și 243 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al

decide:

Se declară inadmisibil recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva încheierii din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Coliban împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ca fiind ilegală decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica, mun. Chișinău nr. 12930 din 28.03.2019 și răspunsul la cererea prealabilă a Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-971/19 din 07.05.2019, obligarea la stabilirea și plata alocației nominale de stat pentru merite deosebite din 01.05.2006 în mărime de 500 lei lunar, repararea prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei și a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 3000 lei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Victor Burduh

Maria Ghervas